44

DE PARTIUM EXTERNARUM GENERATIONI INSERVIENTIUM *IN MULIERIBUS* NATURALI, VITIOSA ET MORBOSA *DISPOSITIONE*,

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ;

Quas, DEO JUVANTE, & Præside M. ANTONIO LOUIS, Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, Scholarum Professore Regio, Academiæ Regiæ Chirurg. Consiliario & Excerptorum Secretario, Regio Librorum Censore, & è Regiâ Lugdunensi Societate, *tueri conabitur* JOANNES-PETRUS-ARNULPHUS CHAUPIN, *Parisiensis, in Almâ Parisiensi Universitate Liberalium Artium Magister, Consiliarius Regis Chirurgus-trimestris.*

PARISIIS,

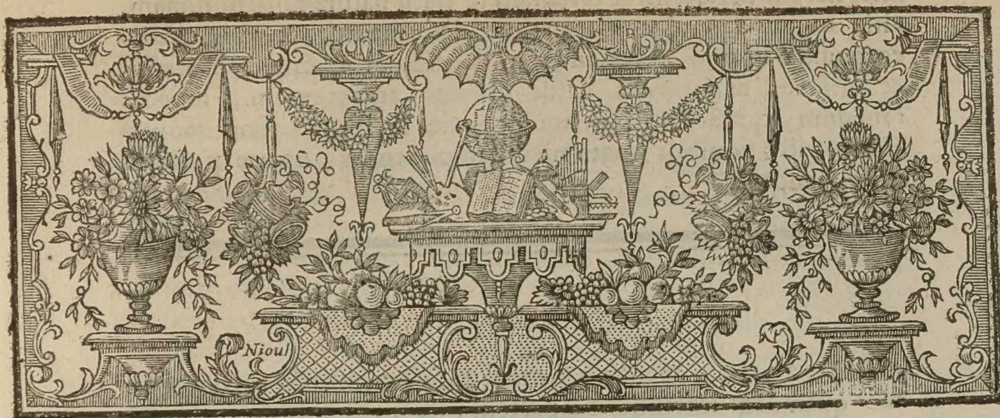
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 13â. Decembris, anno salutis 1754. à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam,

PRO ACTU PUBLICO ET SOLEMNI COOPTATIONE.

Typis DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobeâ, sub signo Olivæ.

DE

PARTIUM EXTERNARUM GENERATIONI INSERVIENTIUM *IN MULIERIBUS* NATURALI, VITIOSA ET MORBOSA *DISPOSITIONE,*

THESES *ANATOMICO-CHIRURGICÆ.*

MULIERUM genitalia, miraculum naturæ à *Swammerdamio* fuiſſe appellata nemo mirabitur, qui, quanto ſint artificio fabricata, mirifque eorum in fœtu concipiendo, gerendo & excludendo functionibus animum intenderit. Omnium partium generationi dicatarum ſtructuram & uſus varios, abſtruſiſſimaque phænomena quæ generationis & partûs tempore obſervantur, hìc contemplari præſentis inſtituti ratio non ſinit. Externas ſolùm partes, præmiſſis quibuſdam circa pelvis oſſa, conſidera-

turi, harum perfectam & integram in statu naturali dispositionem, vitia quibus à pravâ conformatione deformantur, & artis, ad incommoda horum debellanda in subsidium vocatæ, processus & rationes exponemus. Utile quidem argumentum, mundis mundum, causâ cujus, nonnullas quæ in foro possunt moveri lites lucubrationibus Anatomicis componendas, operæ pretium erit expendere.

§. I.

CORPORIS truncum firmant & sustentant ossa pelvis, quæ quamdam intestinorum partem, & in mulieribus uterum continet & obvallat. Lumbis os sacrum substernitur, spinæ veluti fundamentum, quod utrinque ossa innominata excipit. Eorum compagem, ex similitudine formæ, pelvim nuncupârunt Anatomici. Sacrum os est latissimum, triangulare, cavum anteriore parte, ut amplior esset pelvis capacitas, posteriore gibbum. Ex ossibus quinque, aliàs sex coagmentatur, quæ in adultis tam arctè cohærent, ut unicum os efficiant. Hujus extremo adnectitur os coccygis, tribus vel quatuor ossibus conflatum, antrorsùm inflexis, quæ cartilaginibus flexilibus coadunantur. Ossium innominatorum, in pueris tripartitorum, singula portio propriis nominibus & limitibus discernitur; unicum tandem os utrinque conficiunt, anteriùs inter se, posteriùs ossi sacro commissa, intermediis cartilaginibus. *An partûs tempore ossa pelvis diducantur*, quæstio perutilis discutienda; de quâ quidem varii, varia: super hâc distractione rixantur Anatomici & dissentiunt, tanquam de eâdem materiâ veritas non esset unica & eadem. Ossium pelvis fieri distractionem saltem in primo partu scripsit *Hippocrates*, libro de naturâ pueri: » ex puerperis autem præcipuè laborant quæ primos par- » tus experiuntur, eò quòd doloribus non assueverint, & totum » quidem corpus dolor occupat, *præcipuè verò lumbos & coxendices quæ ipsis diducuntur.* Hanc operationem validissimum esse ex naturæ operibus refert Avicennas, perperè à Fernelio * reprehensus. » Avicennas, inquit, in eâ est opinione ut existimet ossa pubis » tùm necessariò sejungi, horumque commissuram quasi dissolu- » tam patere: quod tamen nullâ ratione fieri potest, nec est » usu deprehensum. Sed anno 1579, mense Februario, nostris in scholis, Jacobus d'Amboise in Artibus Magister & in Chirurgiâ Baccalaureus, (dein Salub. Facult. Medic. Parisiensis Doctor, & Regis Medicus) pro more Collegii Chirurgicum stadium percurrens, mulieris annos circiter viginti quatuor

* Fernel. *De hominis procreat. physic. lib. 7. de pariendi modo. n. 20.*

natæ, laqueo ſuſpenſæ decimo à partu die, propterea quòd fœtum ſtatim ab enixu propriis manibus interfecerat, ſecuit cadaver; & oculatiſſimorum virorum doctrinâ anatomicâ inſignium cœtui, * oſſa pubis ab invicem, & oſſa iliûm ab oſſe ſacro, miro naturæ opificio diduci & diſtrahi demonſtravit. Hæc ſeparatim mobilia, non modò digitis palpârunt, ſed propriis viderunt oculis. Hanc quæſtionem tractavit, ſententiamque de diductione, rationibus, auctoritatibus & exemplis confirmatâ, numeris omnibus abſolutiſſimam reliquit antiqui Collegii Chirurgorum decus & ornamentum, *Severinus Pinæus*, Anatomiæ & Botanices Profeſſor: nonnullos habuit rationum ſuarum fautores & aſſeclas; alii verò, quorum ſemper non minima turba eſt, cervices indurârunt, rationeſque contrarias in medium adduxêre. In opuſculis Phyſiol. & Anatomic.

PRIMUS Pinæo, quem tamen fatetur Anatomen maximâ cum nominis ſui commendatione docere, & rem Anatomicam ſcriptis illuſtraſſe, adverſatus eſt Andræas Laurentius, Archiater Regius, & Univerſitatis Monſpellienſis Cancellarius; hujuſque rationes de diſtractione oſſium pelvis ordine diſſolutas à ſe credidit indiligens rei ſcrutator. Tempore graviditatis cartilagines oſſium intermedias copioſo humore ſubactas emolliri & dilatari ſcribit Pinæus noſter; copioſiori autem latice irroratas cartilaginum fibras elongari, & indè pelvim ampliari ratio docet, eique ſuffragatur experientia. Si verò Laurentio credatur, » nullo » humore madefiunt cartilagines, quia uterus, ad os cujus inter» num lentus humor obliniens fertur, *oſſa pubis immediatè non* » *tangit, ſed inter uterum & oſſa adeſt veſica*. Sed impedito ſanguinis motu libero, ob uteri vaſa comprimentis extenſionem, omnia intumeſcunt, coxæ dolent, varicoſæ fiunt venæ, madefiunt & relaxantur cartilagines; fluidis versùs illas majori fluxu determinatis: exemplo ſint cartilagines intervertebrales quæ decubitûs tempore minùs compreſſæ, vi elaſticâ, & fluidorum intùs-ſuſceptione adauctâ, craſſiores ità fiunt, ut homo major videatur, & reverà eminentioris ſit ſtaturæ poſt decubitum. Hiſt. Anatom. Lib. 8. quæſt. 33.

ILIUM & pubis oſſa in partu dearticulari poſſe non puto, inquit Laurentius; *ità enim uniuntur, ut nullo impetu divelli poſſint. Quòd ſi divulſionem ſimul paſſa fuerint, quo medio copulabuntur? quo glutino unientur? nova enim fieri ſynchondroſis non poteſt.* Talia dicturo,

* Hæc hiſtoria apud *Severinum Pinæum* lectu digna, ubi adſtantes in Anatomiâ verſatiſſimi nominantur, inter quos externi notabiles, *Laurentius Jobertus*, D. M. & in Acad. Monſpellienſi Profeſſor; & Monſpellienſis Chirurgus *Bartholomæus Cabrollius*, Regius Facultatis Medicinæ Anatomicus, qui tunc Lutetiam juſſu Regis venerant: itemque *Caſparus Bauhinus* Baſileenſis, *Pinæi noſtri* diſcipulus, qui non multò poſt apud ſuos Anatomiæ Profeſſor, Medecinæ etiam laude inclaruit.

ſic Pinæus . . . . . » Oſſa ab invicem diſtrahuntur magis quidem in » aliis , in aliis verò minùs , pro magnitudine & craſſitie fœtuum , » & in aliis citiùs , in aliis tardiùs pro humoris copiâ , & corporis » totius exercitatione , & præſertim ambulatione breviori aut » longiori , & partis ſiccitate aut humiditate. Undè non fit luxa- » tio , quæ ſolis articulis competit , non verò ſimphyſibus. Cer- » tiſſimum autem eſt dolorem ſentire mulieres præſertim tempore » partûs , ante & poſt , circa prædictas ſynchondroſes , qui » aliundè accidere nequit quam ob extenſionem *ſynnevroſeon*. » Quæ extenſio fit quando oſtreorum more , oſſa neceſſitatis ergo » dehiſcunt atque diſtrahuntur , ut illa ad eſum aperiuntur , quæ » vix aliter , niſi ab experto artifice , ferrum validum & acutum » præ manibus habente. Oſſium diſtractio poſt partum , pereunte » causâ , abſumpto humore mucoſo , in dies reparatur atque » reſtringitur ſolo naturæ inſtinctu & beneficio ; ſed non tam » exactè quàm antea , quandoquidem quæ vi dilatata ſunt , nun- » quam ad priſtinam conſtrictionem redeunt.

LAURENTIO objicienti validam oſſium unionem , opponi etiam poſſet quod *Anthropograph. Lib. 2, capite* de diſcrimine corporis muliebris ac virilis tradidit *Riolanus* hiſce verbis » in » pariente & puerperâ obſervabis oſſibus pubis interjectam carti- » laginem , molliorem , magiſque dilatatam , ideòque videbis » unum crus elevatum alteri ſupereminere atque dimoveri. Idem » de commiſſurâ oſſis ſacri cum oſſibus iliûm invenies , & oſſa » iſthæc ſcalpello tenuiſſimo ſeparabis in puerperâ recèns enixâ , » alio tempore inſeparabilia in muliere , multò magis in viro , » nequidem in infante. * Aſſerit *Spigelius* pro difficultate in laborioſo partu magis minùſ-ve oſſa pubis & ſacrum dehiſcere , cartilagine & ligamento facilè ad omnem hiatum , ob maximum humorum ad illas partes affluxum , ſequacibus ; additque ſeſe illam laxationem aliquando oſtendiſſe in publicis demonſtrationibus , adducto cadavere fœminæ ex partu difficili mortuæ.

* Ultima hæc Riolani verba experientiæ repugnant : objectionem ex oſſium validiori conſtrictione naturali deductam infirmat Pinæus dicens . . . . tantùm abeſt ut non niſi magnâ vi & difficultate ſeparari poſſint , cùm potiùs in quolibet ſene id facilè præſtetur , ſi cultrum habeas acutum , qui dorſò aciei ferè æqualiter tenui præditus ſit : nunquam enim eorum intermedia cartilago ſicceſſit , niſi poſt morbum occalleſcat , quod tamen rarum eſt , & an aliquis viderit , dubito. Quantùm ad me , nunquam iſtud vidi , legi , aut audivi , etiamſi centena oſſium millia Lutetiæ & alibi viderim , quæ adhuc expoſita ſunt cuilibet videre cupienti. Semel autem vidi utrumque os iliûm cum oſſe ſacro , & bis horum alterum tantùm cum prædicto oſſe , ſimphyſi unitum accidentariâ , ob humorum pituitoſorum ibi congeſtorum , & eorumdem concretionem atque in oſſeam ſubſtantiam , aut callum ſi velis oſſeum , converſionem.

Harveus parturitionem jam instare dicit cùm partes laxantur & distensioni aptæ fiunt. » Quin etiam sacri & pectinis ossium cum » coxendice copula adeò emollitur & solvitur, ut dicta ossa » facilè exeunti fœtui cedant; & hiantia regionem totam hypo- » gastricam reddant ampliorem. Mirandæ hujus solutionis exempla passim in rerum naturâ obvia sunt; admirabile sanè est, exiguum pullulantis nuclei apicem, amigdalarum putà, aut aliorum fructuum, ossa, quæ vix malleo rumpuntur, effringere; tenellasque radicis hederæ fibras in tenues saxorum rimulas irrepentes, prægrandes tandem muros discindere. Non est tamen hoc admiratione dignius quàm reliqua naturæ opera; *Jovis* enim plena sunt omnia, & naturæ numen ubique præsens cernitur. *Harv. de partu.* Ossa pubis in recens denatis puerperis ità diducta reperit Santorini, ut facile fuerit pollicem transversum indere: ex quo id illi consequi videtur, eorum ossium connexionem non per synchondrosin effici; cùm quæ legitimæ cartilagines sunt, flecti quidem; at distrahi, ut ipsi compertum est, nunquam patiantur. *Santorini Obs. Anat. cap. XI.* Doctissimorum virorum lucubrationes confirmant, non ità pridem observationes in vivis & in mortuis institutæ. Duas à partu difficili superstites vidit clar. Collega M. Verdier, Anatomes Professor emeritus, quæ difficulter admodum incedere potuerant, eò quòd ossa ilium, ab osse sacro parturientibus violentiùs fuerint separata. Sed hæc dilatatio in omnibus non eadem, ut Pinæus subnotavit: in omnibus tamen, tempore graviditatis, incrementum capiunt pleniùs enutritæ cartilagines: quod probant experientiæ argumenta ab electissimo Chirurgo *Jacobo Guillemeau* relata; nec non quæ à viro clarissimo, benè de Anatomiâ merito D. Bertin, Facult. Med. & Acad. Reg. Scientiarum socio, traduntur. In binis fœminis, quadrimestrem altera, altera septimestrem fœtum gerentibus observavit, in hâc præsertim, digitum unum crassam cartilaginem scalpello facilè se præbuisse separabilem, nec multò difficiliùs, sine ferro, sed levi manûs auxilio, alterum os ilii ab osse sacro planè divulsum. Cartilagines ossium pelvis, cæteris paribus, molliores esse in mulieribus quàm in viris, etiam in iis quæ non utero gestârunt, jam novimus, typisque mandari curavimus. Quin etiam in viris ossi sacri ab innominato diastasim observavit Henric. Bassius, Medic. & Chirurgiæ Doctor & Professor in almâ Fridericanâ; citatque casum studiosi cujusdam juris 20 annos nati, mollioris ac laxioris corporis habitûs, qui arti digladiandi dans operam in palæstrâ, adversarium graviter aggressus, ventrem dehinc motibus exercens validè, ossis sacri ab innominato dehiscentiam passus est, à nemine, quod sciam, adhuc in viris annotatam. Sæpiùs infantes hoc malo affici ob partium laxitatem, nec satis perfectam ossium reciprocam conformationem, constat

Vid. Osteol. Auctor.

Liv. 2. de l'heureux accouchement. chap. 1.

Vide Auctoris Osteol. nuperrimè edit. Paris. apud Vincent.

In Encyclopediâ seu dict. artium & scient. artic. Accouchement.

ex aliis historiis ab Auctore citato relatis; hæcque diastasis non infrequens claudicationis causa. Hæ Bassii laudati observationes, vel similes, si dentur aliæ, desiderantur in orthopediis, & aliis tractatibus, ubi de medicâ, ut aiunt, puerorum educatione agitur.

HISCE positis quid alias *Laurentii* adversùs *Pinæum* objectiones memorem? Hic faciliores esse adolescentium partus quàm ætate provectiorum asserit; in his enim exsiccatæ cartilagines cedere nesciunt; in illis verò succo turgidæ & molles, obsequentiores se præbent: contrà Laurentius, non quia sicciores cartilagines, sed quia uterus siccior, difficiliùs parturire seniores contendit. Contractioris sermonis necessitate alteras non majoris momenti prætermittimus Archiatri rationes; quibus tamen assensum quemdam dedit Vir in Anatomiâ præcellens, eruditissimus Morgagni, qui adversar. Anat. III. animadv. XV. cautissimè mediâ viâ incedendum existimat, diductionemque ossium aliàs, præsertim in partu difficiliori, contingere; aliàs verò non idem prorsùs accidere; in quæstione controversâ Conciliatoris munere potiùs fungi, quàm rem propriâ indagatione perscrutari, maluisse videtur Auctor celeberrimus: per graviditatem enim in omni fœminâ incipit mechanica pelvis dilatatio, ulteriùs inter pariendum, plus vel minùs, pro re natâ, promovenda. Nec Palfini distractionem ossium, nullâ ratione allatâ, negantis; nec *Heisteri*, alienam, nempe Morgagnianam opinionem tenentis, hìc testimonia adversùm nos adduci queunt. Sed cùm sua sit clarissimo Rœderero, Professori Gottingensi hâc de controversiâ cogitatio, diductionemque ossium pelvis neget; quam rationibus à veri specie non abhorrentibus doctrinam, in nuper editis artis obstetriciæ elementis, tueri conatur, hanc periclitari fas sit.

» COMPUTATA diametro superioris aperturæ ellipticæ pel- » vis, quæ in muliere benè constituta est quasi 5 $\frac{1}{4}$ pollicum ab » uno ossium iliûm ad alterum; à simphysi verò ossium pubis ad » os sacrum 4 $\frac{1}{4}$ pollicum; & cùm fœtûs caput proportionis » justæ, & à dolorum vi compressum, dimensionibus suis has » dimensiones non excedat, fœtus utique aperturam hancce liberè » intrare potest. *Hæc ex Rœderero.* Sed fœtûs maturi moles cum pelvis ambitu interiore, non in sceleto comparanda; multis enim partibus transitus impeditur & coarctatur; nempe musculorum iliacorum & psoas portionibus inferioribus, obturatoribus internis, vesicâ, recto, portione peritonæi cellulosâ, vaginâ denique ipsâ, & pinguedine spatia inter partes replente: quibus & addi potest obstetricantis manus nonnunquam in uterum, juxtà fœtum ipsum, pro eo excludendo intrusa, quæ maximo conatu reducitur. Quâ igitur ope tam arctum, totque difficultatibus

circumſeptum iter à fœtu exeunte ſuperari poſſet ; niſi oſſium innominatorum laxaretur compages. * Solo naturæ inſtinctu edoctæ hanc dilatationem credunt, in uſumque revocant mulieres ruſticæ. » Memini enim, hæc ſunt Pinæi noſtri verba, ſæpiùs » me vocatum fuiſſe ad mulieres ruſticas parturientes liberandas, » quibuſcum plures alias vicinas & amicas, ut fieri ſolet, aſſiſ- » tentes mulierculas reperiebam, quæ obſtetricis juſſu in diffi- » cili partu, ægræ crura ad utrumque latus trahendo diduce- » bant,divaricabantque. Quod ut faciliùs præſtarent,manus valvis, » & orificio ſinûs utrimque admovebant, ſynchondroſimque vi » relaxabant, ad oſſa pubis vehementiùs conſtricta, quaſi ſublato » longurio, aut nodo conſtrictiori ſoluto, diſtrahenda..... » Aptius id factum fuiſſet, ſi doctos Chirurgos non cenſores, » ſed coadjutores aut imperatores habuiſſent, à quibus me- » thodum dilatandi vias didiciſſent.

» Ut divellantur oſſium innominatorum conglutinationes, » inquit *Rœdererus*, accedat oportet vel violentia externa, vel » majus cartilaginum incrementum. Sed neutrum horum obſer- » vari poſt abſolutum partum aſſerit, indè neque oſſa pubis, » neque oſſa iliûm à ſacro, in partu unquam ſejungi poſſe » concludit, niſi in rariſſimo caſu, ſcilicet ligamentis quàm » maximè relaxatis, quale quid accidere poteſt cachecticæ, vene- » reæ, ſcorbuticæ, &c. in majori gradu tali.

Solito plus nutritas cartilagines in gravidis intumeſcere ſat ſuperque probatum ; quæ autem vis par ſit ſejungendis oſſibus, patet. Nonne ſaxei ingentis molis cylindri, inductis ex ligno arido, poſteà madefacto, cuneis, in tabulas planè divelluntur ? Nùm & *polypus*, *molle* quidem & *ferè* pulpo um tumoris genus, palati, narium, malæ oſſa, quamvis pectinatim, & more dentatæ ſerræ commiſſa, paulatim creſcendo, ſic à ſede ſuâ dejicit, ut facies horrendo modo deturpetur. Oculum hâc de cauſâ ex orbitâ ejectum, hujuſque cavitatem ferè obliteratam vidimus. Moles fœtûs hujus generis tumoribus longè ponderoſior, oſſium pelvis ambitui interiori incumbens, hanc ipſorum internam ſuperficiem veluti cuneo comprimit ; & cùm in dies ſemper aliquid incrementi cartilaginibus accedat,ſanguinis materni ad fœtum perpetuò, copioſiùſque quàm par eſt, allabentis, parte ſuperfluâ in laterales arteriarum ramos, hinc atque hinc diversâ, pelvis quotidie ampliatur.

Ossa pelvis non diduci, verbis & ſcriptis evulgaverat

* Vid. *Ambroſ. Paræi, lib. XXIV. de generat. cap.* 13. *Sever. Pinæi, Opuſcul. Phyſiol. & Anatom. lib.* 2. *cap.* 5. & *clar. Bertin*, Theſ. in Schol. Medic. Pariſ. propugnat. anno 1729.

An oſſa innominata in gravidis & parturientibus diducantur ?

Ambr. Paræus. Res autem accuratiùs explorata opinionis commentum delevit. Præstantissimi Auctoris exemplo, non dubitamus quin se laudabilem præstet, qui Paræi palinodiam, naturæ judicia rationibus & exemplis confirmantem, attentâ mente legerit. *

ALIA est ossis coccygis ratio : mobile id esse, breviusque in mulieribus quàm in viris, & minùs antrorsùm in illis inflexum, quem fugit ? An verò in omni partu extrorsùm cedat, variæ sunt Anatomicorum sententiæ. Coccygis retrocessionem vanam, ejusque utilitatem in partu jejunam admodùm esse, & penitùs nullam dicit *Severinus Pinæus.* Assertionis autem rationem desumit ab ossis situ inferiori & posteriori : quando enim ad ejus syntaxim pervenit fœtus egrediens, jam, inquit, angustias maternas evasit. Præterea talem esse contendit laudatus Auctor, coccygis cum osse sacro unionem, ut frangeretur potiùs quàm retrò moveri & cedere possit. *Van-solingen* artem obstetricandi professus, affirmat se offendisse os coccygis fractum per vim in partu difficili, ab imperitâ obstetrice parturienti illatam. Violentam hancce coccygis ab obstetricibus retropulsionem graviora subsequi accidentia scripsit *Bourdonius* : & vir in arte obstetricandi versatissimus Guillelmus de La Motte, coccygem partui unquam obstitisse non vidit, unde hujus ossis retrocessionem, ab Auctoribus etiam gravissimis decantatam, partui quantumvis laborioso inutilem esse, doctissimorum virorum auctoritatibus & rationibus suffulti, propriâque ne minùs attentâ rei consideratione edocti, contendimus. Quin imò capite infantis versùs posteriora in partu præcipitato vergente, manûs admotione, pars inferna vulvæ, perinæum, ipsumque os coccygis sublevanda, ne partes laceratione violentâ rumpantur; quod pluries accidit. Nunquam ergò operâ chirurgicâ retroducere os coccygis necesse est, quod, caput infantis maximo matris damno impetum faciens, satis superque repelleret. In partu verò naturali & facili, nihil moveri docet experientia & ratio confirmat. Major est enim à coccyge ossis pubis distantia quàm ab osse sacro, cùm transiit fœtus sine damno per aperturam pelvis superiorem, quì illum remorari posset coccix ad inferiorem ? & ut clarissimus *Rœdererus* annotat, axis pelvis, cui vertex capitis infantilis respondet, medius cadit inter arcum ossium pubis & ossis coccygis extremum. Hinc fœtus, intacto osse coccygis, per aperturam pelvis inferiorem eliminatur.

Liv. 2. chap. 4.

* *Paræus, generat. lib. XXIV. cap. XIII.*

§. II.

§. I I.

GENITALES mulierum partes externæ, ſine ſectione & diductione ſolâ in conſpectum prodeunt : extrinſecùs, etiam citrà diductionem, examinantium oculis ſeſe exhibent mons Veneris, fiſſura magna & labra duo, quæ omnia pudendi muliebris nomine indigitantur. A pinguedine ſubſtratâ tumida ſunt, & tempore pubertatis novâ obſeruntur lanugine. Rima, ſeu fiſſura magna, ab oſſium pubis inferiori parte ad anum ferè pertingit; ità ut inter illam & anum, ſpatium quod perinæum, ſeu interfœmineum appellatur, vix in puellis grandioribus duorum pollicum tranſverſorum latitudinem excedat. Inferiùs frenulo uniuntur labia, quod in virginibus tenſum, crebrâ venere deprimitur, ſimulque grandeſcit rima, & magis adhuc frequentiori partu, ob partium extenſionem, dilatatur : natura enim ſuî admodùm ſollicita, difficultati, quæ parturientibus ſuboriri poterat, prudenter proſpiciens tam amplam ordinavit fiſſuram. Diductis labiis, vulva conſpicitur; in cujus ſuperiori parte notanda venit Clitoris, pars virili peni analoga, corporibus cavernoſis, glande & præputio inſtructa, cujus magnitudo ordinaria, inſtar parvæ uvulæ, extraordinaria ſubindè ingens, ut mentulam virilem ſæpè æquaverit. * Hanc dicunt amoris dulcedinem, & libidinis ſedem ac irritamentum; quæ perfricata torpentem excitat venerem : hinc dicitur etiam tentigo, magnaque ipſi delectationis pars *in congreſſibus adſcribitur ; & ſi blandè pulpoſis digitorum apicibus* tractetur, in iis quæ pruriunt, non ſolùm voluptas excitari poteſt, ſed etiam affluentibus cum ſanguine per arterias, & per

* Vidit *Regnerus de Graaf* infantem cujus clitoris tantam cum membro virili ſimilitudinem referebat, ut cum obſtetrice unà vicinæ mulieres, ac peritiores alii illum maſculum judicaverint, & maſculino nomine in Baptiſmo inſigniri juſſerint. Pro feminâ quoque maſculus facilè haberetur, cujus urina per foramen ſingulare in perinæo circà penis imperforati & exilioris radicem, flueret; qualem ſe vidiſſe refert *Gerard. Blaſius*, * talem & mihi alter ſe exhibuit. Sic conſtitutas ſervat in muſæo Dominus *Verdier* viri partes, cujus ſecuit cadaver ; ſemper ſe feminam crediderat, taliſque à quàmplurimis rei anatomicæ aliundè peritis exiſtimabatur, fato functus ætatis anno circiter 25. Cauti ſint ergò Chirurgi in dijudicatione ſexûs dubii, cùm prona ſit ad errorem via, ex quo quidem multa in familiis, perſonarum & ſocietatis civilis incommodo, minùs benè poſſunt ordinari : exemplo ſit filiæ Toloſanæ hiſtoria à *Saviardo* relata (Obſ. chir. XV.) quæ decreto Conſulum Capitolinorum (les Capitouls) anno 1691, nomen & veſtimenta virilia accepit, indicto virgarum ſupplicio, non immutanda.

* Obſ. Med. rarior. 54.

nervos ſpiritibus animalibus, liquor genitalis turgeſcens erumpere.

De congreſſu à prominentiori clitoride impedito, prolixiùs dicens *Nicolaus Venette* Med. Rupellenſis, hanc divortii cauſam haud dubiè pronunciat: ſeorſùm ab eo ſentimus, cùm tutò poſſit clitoris exuperans, encheireſi chirurgicâ eximi; & aliundè præpoſteræ veneri indulgere licitum ipſemet alio loco affirmet, innitens Divi Thomæ ſententiâ (*a*). converſumque ſitum, proli gignendæ accommodatiorem exiſtimet (*b*).

Clitoridis indecorè prominentis reſectio in junioribus ſalacitati venturæ occurrit, ſceleſtoque mulierum inter ſe congreſſui, ſeu tribadiſmo, vel aliis Veneris immoderatis illicitiſque appetitibus. Notum enim eſt à clitoride nimiâ, ſæpiùs ut ferè ſemper accidit, contrectatâ, laſciviam, Veneriſque orgaſmum excitari; undè omnibus pudicitiæ fractis repagulis, turpiter ſe non modò cuivis ſollicitanti ſupponunt mulieres, ſed invitis etiam, nunc laſcivo geſtu ac verbis, nunc aliis illecebris ultrò ſe offerunt. Clitoridis autem exemptionem ligaturâ tentatam, aſt fruſtrato ſucceſſu ob enata accidentia, adnotavit clar. *Venette*: undè ligaturæ anteponendam, ope ſcalpelli, clitoridis reſciſſionem; circularique factâ partium mollium diviſione, ſerrulâ ſecandam eſſe, ſi ſit oſſea, judicamus. Talem quippè vidit Venetiis *Thom. Bartholinus* in ſcorto, cujus in amplexu impediebantur, lædebanturque amaſii, ut ſæpiùs inflammatione obortâ Chirurgorum imploraverint auxilium. Hanc clitoridem fuiſſe jam abſciſſam alio loco ſcribit Auctor perilluſtr. Hâc in operatione hæmorrhagiæ ſedulò proſpiciendum, aſtringentium admotione, debitâ deliga-

Hiſt. Anatom. cent. 3.

Anatom. renov. lib. 1.

(*a*) Monuerim aliquando converſionem debiti ſitûs omninò culpâ vacare, cùm non captandæ voluptatis gratiâ, ſed aliquâ juſtâ causâ intercedit, ſcilicèt ob pinguedinem viri, ſuffocandique fœtûs metum. *Sanctus Thom.*

(*b*) . . . . *Nam more ferarum*
Quadrupedumque magis ritu, plerumque putantur
Concipere uxores, quia ſic loca ſumere poſſunt
Pectoribus poſitis, ſublatis ſemina lumbis.
De rerum naturâ, lib. 4. ad Calc.

Antiquior quæ ſic à *Lucretio* tradebatur, nunc obſoleta eſt opinio: in quadrupedibus uteri oſculum non ad pudendum è regione convertitur, ſed parietem vaginæ ſupernum ſpectat; quæ res à muliebri diſſectione tàm diſcrepat, quàm quod maximè. Hæc eſt ſolertiſſimi Morgagni animadverſio. (Adverſ. 1. n°. 14.) Ex ipsâ Anatome, in procreandis liberis adverſam Venerem aversâ præſtantiorem, gratiorem, magiſque naturalem jam demonſtraverat *Pinæus* noſter, Opuſcul. Phyſiol. & Anatom. 1. cap. 9. Triplicatâ experientiâ ſe confirmatum credidit *Paul. Zacchias*, Med. Roman. partus poſticâ Venere conceptos, omnes in pedes, aut alio modo præternaturali, non verò naturali modo, in caput naſci. Quod quidem nullâ ratione ſuffulcitur. Vid. Quæſt. Medic. Legal. lib. 3. tit. 1. quæſt. VIII.

tione ; & remediorum internorum, veneris æſtui compeſcendo dicatorum uſu.

Clitoridis præputium conſtituit membranoſa productio, cujus expanſione efformantur alæ ſeu carunculæ cuticulares, nympharum nomine ab Anatomicis donatæ A clitoridis glande, anguſtiori principio, incipiunt; utrinque ad meatûs urinarii latera, uſque ad orificii vaginæ medium extenduntur; criſtis gallorum ſub gutture pendentibus non abſimiles, cùm in Veneris œſtro percitis, ſimili ferè rubello colore gaudeant. Earum ſubſtantia ſpongioſa eſt; papillis nerveis copioſis, undè valdè ſenſiles, & glandulis parvis liquorem ſebaceum ſecernentibus, ſunt inſtructæ. Non extrà omnis controverſiæ aleam poſitum eſt, quod de nympharum uſu dixerunt præſtantes in Anatomiâ viri. A naturâ ordinatas eſſe ut præſint aquis, & urinæ fluxum dirigant, abſque pudendi labrorum irrigatione, & ne pedes madefiant, quis credet? cùm iis dimotis, ulteriùs urinæ propellantur; quod etiam ſine ullâ partium diductione obſervatur in adoleſcentulis, quarum tenerrimæ ſunt nymphæ. Eas in partu penitùs oblitterari ſubnotavit Collega noſter *M. Levret*, artis obſtetriciæ praxi & incremento quàm maximè addictus (*a*); quidni cum ipſo concluderemus in eum finem conſtructas eſſe, ut ſit undè poſſint in partu muliebria loca dilatari. Hujus uſûs animadverſores quoque laudandi *Severinus Pinæus* (*b*) & Chirurgiæ Magiſt. Lugdun. Acad. Pariſ. ſocius, *D. Flurant* (*c*). Vaginæ ampliandæ nymphas inſervire confirmatur experientiâ: in virginibus etenim rubræ ſunt, firmæ, tenues, nec multùm latæ; ſed in mulieribus quæ frequenti coitu utuntur, & iis quæ pepererunt, lividæ *ſunt & multò laxiores, magiſque pendulæ. In quibuſdam etiam* mulieribus, extrà pudendi labra excreſcunt, atque propendent; quale vitium Ægyptiis tam familiare eſt, tantamque moleſtiam adfert, ut eas exſcindere nupturis virginibus cogantur; teſtantibus *Galeno*, *Æginetâ* & aliis. Hâc in re deceptos fuiſſe opinatur *Reg. de Graaf*, judicatque per nymphotomiam auctores clitoridis & non nympharum amputationem intellexiſſe, quod *Riolanus* pluribus probare nititur. Hanc operationem improbat *M. Levret* ex uſu nympharum animadverſo. Eam celebravit Collegii noſtri decus eximium *Franciſcus Mauriceau*, de hoc à muliere nobili enixè rogatus, tum quia cùm equitare ſæpiſſimè cogeretur, intolerando urenti doloris ſenſu afficiebatur, ob attritum nympharum

(*a*) In libro cui titulus, *l'Art des Accouchemens*, in uſum doctrinæ domeſticæ.

(*b*) Lib. de graviditate & partu naturali. cap. 5.

(*c*) *Splanchonologie raiſonnée*, Paris, 1752. typis *Delaguette*, Collegii & Academiæ Regiæ Chir. Typograph.

quas longissimas habebat; tum propterea quod sibi æquè ac marito hæc indecora nympharum exuperantia multùm displicebat. In hâc operatione ab immodico sanguinis fluxu cavendum; resciſſionis locus aquâ aluminosâ abluatur, appositaque linamenta carpta sicca diligenti fasciatione comprimantur: tardè à nympharum absciſſione subsecutam hæmorrhagiam, cum vitæ periculo vidit laudatus *Mauricæus*. * Rectà infrà clitoridem, parvâ eminentiâ se prodit meatus urinarius, & sub ipso orificium vaginæ, membranâ Hymene in virginibus coarctatum.

---

§. III.

AN dentur certæ virginitatis notæ? non levibus intricata difficultatibus quæstio. Virginem dignoscere rem admodùm difficilem ac penè impoſſibilem aſſerit juris peritiâ vir spectatiſſimus *Cujacius*; & certa atque infallibilia esse virginitatis signa *Sanchez* negat. Sed Theologorum & Juris-Consultorum allegatis non immoraremur, si artis salutaris peritorum testimonio prudenter sic de virginitate aſſertum fuiſſe non constaret. Sunt enim, nec horum pauci, qui de virginitate astruendâ ac diffitendâ, ejusque characteribus determinandis coram judice postulati, arduum hoc renuntiandi munus ingenuè detrectant, nullumque signum proprium & univocum virginitatis dari affirmant. Multos artis proceres sic sentientes, inter quos *Paræum*, *Guillemæum*, *Mauricæum*, scholæ nostræ clariſſima lumina, quibus aſſentitur, nominat eruditiſſimus *Bohnius* Tract. de Offic. Med. aſſerereque haud dubitat, artem Medicam & per hanc factas genitalium muliebrium visitationes atque contrectationes vix forsàn adæquatum existere modum virginis à defloratâ discernendæ. Nihilominùs, certo certius est in intactis, sinûs pudoris orificio velum prætensum esse, quod clausttum, seu interseptum virginale, hymenis nomine insigniverunt. De hujus membranæ existentiâ, formâ & substantiâ inter Anatomicos diſſidii causas fuiſſe videntur cadaverum penuria, præjudicata examinantium opinio, & earumdem partium discrimen; non tantùm ob diversam ætatem alias-ve circumstantias, sed etiam ab ipsâ primâ conformatione admodùm frequens.

NEOTERICORUM inventis tandem obsolevit quæstio de hymenis præsentiâ, in virginitatis statu integerrimo, semper vaginam coarctantis. Hæc membrana modò circularis, modò semilunaris, non nihil primùm ex vaginæ ipsius substantiâ, mox

* De morbis mulier. tom. II. Obs. 174.

nihil fermè nisi tenuissima complectens vascula, circùm circà insignis annuli specie assurgit, in puellis junioribus parvo foramine, in adultis verò plerumque majore, instructi.

INTERDUM accidit, ut ab annuli summâ parte quæ urinæ meatui statim subest, ex ipsâ prorsùs hymenis substantiâ, firma lamina parvæ institæ aut columnæ modo deorsùm rectà demittatur, cumque annuli inferiori parte commissa, illud in duo spatium dividat, quod medium intrà annulum relictum est. Hæc accuratissimi *Morgagni* unica observatio est, similes duas *Valsalvæ* confirmans. Parem vidit institam *Palfinus* in virgine 24 annos natâ: rariorem tamen esse hanc hymenis dispositionem indè judicare fas sit, quòd mihi hæc nunquam se exhibuerit, sexcenta puellarum immaturarum corpora inspicienti.

DE hymenis verâ constitutione dicens *D. Henricus Bassius*, constantem esse ratione ætatis, hujusce membranæ varietatem, columnamque virgineam perpetuò in recens nàtis annotari contendit; quam stantem injurioso fluxu diruit urina, partem ejus superiorem, angustiorem ac debiliorem irrigando; undè hæc emollitur, colliquescit & consumitur. Hinc trianguli figuram assumit hymen, in puellis junioribus sub hàc formâ conspicuus. Tandem paulatim diducitur & explanatur, ità ut in juvenculis consistentis ætatis ad semilunarem figuram accedere, vel annularem, si portio superior limbo orificii vaginæ continua manet, repræsentare cogatur. An hymen vario schemate, ætatum mutationem sic sequatur, judicent æqui rerum æstimatores? Obs. decad. 2.

EX hymenis laceratione in primo ut plurimùm congressu, oriuntur *carunculæ myrtiformes*, & nunc duæ, *tres* vel quatuor observantur, eo præcisè loco ubi olim hymen aderat: desunt in infantibus, & nunquam istæ carunculæ nisi in mulieribus his comperiuntur, quas virum expertas esse constat.

CERTISSIMUM etiam est omnes virgines in statu integerrimo, quamvis viro sint maturæ, primos congressus, etsi eos exoptaverint, habere difficiles, & dolorem pati alias aliis majorem, propter membranæ lacerationem, atque sinûs & ejus orificii angustorum necessariam dilatationem; undè in primis conflictibus venereis eæ dolorem experiuntur, & viri laborant acriùs: claustrum autem virgineum ob exilium vasorum texturam sanguinem fundit, in iis copiosiorem, quibus vasa penes hanc membranam sunt ampliora & pleniora, pauciorem in iis quibus exilia & exinanita sunt. Ex hoc etiam patet cur lege Mosis indubitatum virginitatis signum habebatur linteorum cruentatio, quæ quidem apud nos virginem semper illibatam non demonstraret, cùm amplexus molestus ac cruentus fingi & arte possit effici. Præterea non- Deuteronom. XXII.

nullæ ſunt rationes quibus aſſeveratur, non operoſum & incruentum coitum virginitatis amiſſæ indicium non eſſe, & exindè nullum dari ſignum diſtinguens virginem à muliere corruptâ venereoque congreſſui aſſuetâ, quo poſito infallibile habeatur de virginitate argumentum, quo etiam remoto mulierem eſſe ſtatui poſſit.

Rudioribus multa imponunt, quibus non decipiuntur attenti rerum ſcrutatores. Penis poteſt equidem eſſe juſto exilior, & via ob magnam virginis ſtaturam naturaliter lata. A caſu rariori generalis regula non infirmatur: poſitâ nihilominùs hâc reciprocâ & minimè conſentaneâ diſpoſitione, hymenis circulus flacceſcet, nymphæ colore erunt obſcuriori, cunctæque reliquæ partes, quæ in virgine integerrimâ colore ſunt roſeo, eamdem coloris mutationem patientur: neceſſe itemque eſt id aliquandò accidat quod, teſtante acutiſſimo Morgagni, *Hyeronimus Mercurialis* aiebat, ut paulatim placido diuturnoque concubitu, longè latèque ſine ullâ effractione dilatatus annulus oblitteretur; quod & *Pinæus* affirmat. Poſſe etiam dicunt naturalis vaginæ orificii coarctatio & membrana virginitatis munimentum, ob defluentium humorum copiam ità relaxari, ut in defloratis laxior eſſe non poſſit: citat & uteri prolapſum *Reg. de Graaf.* qui morbus puellis etiam, in humidioribus Bataviæ regionibus nimis eſt familiaris. Certè quidem præter libidinem, morbi cachectici, putà fluor albus, & uteri hæmorrhagia recidiva, virginitatis ſigna phyſicâ immutare poſſunt, non verò deſtruere. Alterius ſententiæ levitas eò convincitur, quòd menſes aut humores expurgati (Pinæi verbis utor) liquidi ſunt, qui quidem ſinum pudoris irrigare aut humectare, non autem dilatare aut vim aliquam illi inferre poſſunt. Quod ad uteri puellarum prolapſum, completus, vel vaginæ prolapſus major, hymenem vitiant, genitaliumque habitum mutant; undè etiam ſi uterus in priſtinum locum reducatur, inter virgines quæ tali morbo laboravêre, & mulieres à viris corruptas, nullum eſſe diſcrimen pronuntiant. Infirmis his opinio ſtabilitur rationibus adversùm virginitatis notas. Signis etenim vel diagnoſticis vel commemorativis hujuſce dilatationis cauſa indicatur; ſed etiamſi cauſæ morboſæ diligenter inquirentem facilè latere poſſent, proprio charactere vitioſa partium diſpoſitio innoteſcit. Hymen qui fit ab exurgente duplicatâ interiori vaginæ membranâ, penitùs hoc in caſu oblitteratur; ob maximam hujuſce partis ſenſim factam expanſionem. Tuncque non apparent carunculæ myrtiformes, quæ aliàs ab hymene lacerato per impetum arietantis viri efformantur. Quæ diſpoſitio, non niſi à crebris partûbus contingit, quorum nulla in caſu ſuppoſito videntur veſtigia.

Hymenem in virginibus quandoque desiderari dicunt, quia lascivæ puellæ venereis stimulis agitatæ, hunc inopinanter effringunt, dùm digito alio-ve immisso instrumento coitum imitantur. Sed iis perrarò rumpitur claustrum virginale, si quidem dolorem ullum sentire nolunt dùm per se voluptuantur. Si autem effrænatæ in seipsas crassiori machinamento irrumperent, quo laceraretur virginitatis munimentum; quî virgines haberentur, quibus virgineum florem decerpsisset malesuada libido? Virginitas materialis in integro partium habitu physico posita est; sicque virgo in passiones ignominiæ tradita, erroris sui mercedem recipit. Sunt & quibusdam in regionibus obstetrices aliquæ, quæ manu hymenem divellunt in recèns natis. Et sciscitantibus cur id faciant? respondent, ne adultæ primâ nocte nuptiarum, ex coitu dolores percipiant, cùm matrimonium debeat esse initium gaudii, non doloris. Deleto igitur, ut videre est ex prædictis, interseptò virginali; semper amissa non debet dici virginitas, quod ex circumstantiis dijudicandum. Sed alter obex non levioris momenti in præsenti quæstione amoliendus: integritatem non certò probari ab hymenis præsentiâ statuitur. Binas hâc de re historias verè comicas refert *Severinus Pinæus*. Et quidem alteram de quodam Nobili juris peritissimo, qui sexdecim annos natam virginem castissimam in uxorem duxerat, quæ nuptiarum die menses patiebatur, passaque fuerat tribus antè, ut posteà duobus adhuc diebus continuis ei fluxerint. Hanc primo insultu, & vix salutato hymene compressit, subiitque facilè: hinc maritus suspectam uxoris alioquin pudicæ habuit castitatem. De lite movendâ pro dissolutione matrimonii, faciliùs suâ opinione & judicio consummati, cogitabat. Intereà elapsis statis diebus uxoris menstrua cessant, jacuerunt unà, sed perperàm primâ ac alterâ nocte rem habere conati sunt; tertio solùm die voti compotes lætati sunt. Altera historia est de mercatore qui cum virgine duos & viginti annos natâ matrimonium contraxerat. Cubuerunt simul fluentibus menstruis, rem semel habuerunt, sed ità facilè, liberaliter & opportunè, ut ex virgine facta sit mulier, quæ eodem temporis momento concepit gravidaque ipsa fuit. Postridiè nuptiarum, maritus rura satis longa petiit, in memoriam sæpiùs revocans facilem quem habuerat cum uxore congressum. Reversus verò post vigesimum diem, ipse & uxor dormierunt simul, sed rem habere tentârunt frustrà istâ primâ vice, propter angustius multò redditum quàm anteà sinûs pudoris orificium, post fluxum menstruorum & partium pudendarum exsiccationem. Quare virgo corruptam & corrupta virginem retulerat. Ex hisce patet quomodò placandi sint mariti qui ob facilem ad sponsas introitum suspectam habent illarum castitatem. Nimiùm huic prolusioni ne

S. Paul. Epist. ad Rom. cap. 1.

Fort. Plempius. Fundam. Medic. lib. 1.

credant puellæ. Nunc quæritur an virgines, quæ menstruationis tempore absque dolore & conceptione coitum illicitum admittunt, postmodùmque cessante humorum affluxu, iterùm ità angustantur, ut nullum læsionis signum in earum partibus observetur, pro virginibus adhuc habendæ sint? Virgines minimè dici posse contendit *Caspar à Rejes*, licèt virginalem adstrictionem iterùm acquirant. Si de virginitate morali, vel formali ad mentem *Zacchiæ* & *Verrheyen* agatur, quæ, tempore fluxûs mensium viros omninò admiserunt, sicut & quæ ob membranæ fortioris resistentiam absque immissione penis virilis, graviditatis tamen periculo sese commiserunt, pudoris naufragium nihilò seciùs passæ sunt. Sed cùm partes pudendæ in statu integerrimo cernuntur, materialis, à quâ potissimùm sumitur physica virginis denominatio, amissa nequit dici virginitas. Ex dictis sequitur à cujusvis renuntiatione in re ancipiti & lubricâ non standum; sed cautè ac circumspectè pensitatis pensitandis, non esse temerarii nec imprudentis asserere; *ergò certæ dantur virginitatis notæ.*

Elys. camp. quæst. jucund. 41.

§. IV.

IN partibus genitalibus earum quæ virum passæ sunt, aut peperêre, non leve discrimen ab intactis observatur: in illis injucundè nonnunquam relaxatus ultrà modum conspicitur pudoris sinus, cujus orificio coarctando nonnulla sunt usu recepta, quæ partes adeò reddunt angustas, ut non modò naturalem cohærentiam antè corruptam virginitatem adæquent, sed etiam longè exuperent. Hæc sophisticatio (sic appellant arte factam orificii vaginæ constrictionem) remediis astringentibus, stypticis & conglutinantibus, quorum non parva supellex, comparatur. Quæ in se mundiori cultu incumbunt mulieres, huic curæ sedulò vacant; quod quidem non improbandum in nuptis, si id bonâ mente fiat, scilicèt ut mariti non eas fastidiant: quâ de causâ jocosum quid legere est in Dictionario Trevoltiensi (*a*). Locorum etiam muliebrium laxitatem conceptioni non favere quidam autumant: & Hippocrates (*b* partibus obserandis, post purgationes ope subdititiorum medicamentorum, collutiones & suffitus ex aromatis conducere scribit. Sed quibus non abutuntur; per quod nefas non ruunt scelestæ! quid non cogit auri fames! cum maribus frequentioris congressûs sibi consciæ mulieres,

Vid. *Sanchez* de matrimon. lib. lib. 7.

(*a*) Dictionnaire de Trevoux, *vocabulo* rétrécisseuse. *vid. ultim. edit. vel tom. 7. prioris edit. supplement.*

(*b*) *De morbis mulier. lib. 1. pag. 597. edit. Foësii.*

sponsum

ſponſum vel amaſios perfidè decipiunt compoſitâ virginitate, ut ſe illibatas glorientur. Quædam hâc utuntur arte, ut repetito mercatu porcum ſuum vendant. Quin etiam, Medicinæ Scriptores modos docent virginitatis reparandæ, vel potiùs ſimulandæ; nam ut amiſſos colores medicata fuco lana non refert, nec virginitas, cùm ſemel excidit, ullâ reparabilis arte. Poſſunt tamen medicaminibus conſtringi genitalia, dolorque in congreſſu ſimulari, & ut refert *Arnoldus de Villâ-novâ*, inditâ veſicâ piſcis ſanguine plenâ in locos mulieris, eruptio ſanguinis quæ fit in primo coitu effingi. Verſutarum ætas parentum, avis non vitioſior, nec tulit noſtri temporis fœminas hâc in re nequiores. Acriora quandòque adhibent medicamina meretrices, ex quibus multa ipſaque lethalia ſuboriri queunt accidentia: quod quidem obſervare mihi contigit in adoleſcentulâ decimum-quartum ætatis annum agente, decreto judicis, in carcerem Noſocomii generalis, dùm ibi Chirurgiæ præcipuas partes tenerem, demiſſâ. Facies ejus rubore ſaturato ac livori propiore ſuffundebatur; febri comatoſæ accedebant bilis ſinceræ vomitio, & infauſti ominis ſymptoma, frigus extremorum. Inquirenti mihi in cauſas principiaque affectùum præter naturam quibus miſerè afflicta erat, retulit lena, quam habuerat diſſolutioris vitæ fautricem ægra, hujus vulvam in oſtentationem virginitatis, & paulò largioris lucri ratione, medicamentis fuiſſe illitam, nullamque à quatuor diebus urinæ excretionem fuiſſe. Tanta partium externarum erat corrugatio, quam & adauxerat ſubſecuta inflammatio, ut vix meatum urinarium diſtinguere potuiſſem, niſi aquæ tepidæ fotu partis paululùm imminuta fuiſſet diſtentio. Immiſsâ in veſicam fiſtulâ, putridæ & graveolentis urinæ libras circiter quinque educebam. Sed gangrænâ jam internè correpta, mortem libidinis ſtipendium, eodem die accepit formæ non illepidæ juvencula.

Simulatæ autem & ementitæ virginitatis à genuinâ ſeu illibatâ dijudicatio poſtulatur, ſi nempè vitiata caſtitatem integram jactet, ut infamiam vitet; vel quandò lucri causâ, reſtitutionem in integrum ex matrimonio quædam anhelat; qualia exempla paſſim obvia ſunt, teſtante *Bohnio*; aut ſi juvencula divortium requirat, ideò quòd à marito cognoſci haud potuerit. Penes imperitos vel minùs attentos error erit ſi ſimulata non dignoſcatur virginitas: intemerata muliebria, contracta quidem ſunt & coanguſtata, ſed naturali quâdam humiditate & florido nitore dotantur: at ubi medicamentis uſa eſt mulier, ea loca exſucta & indurata contractione aridâ adnotantur, earumque rubicundior immutatur color, niſi tinctilibus imbuta ſint medicamina; quod facilè viſu, & partes linteolis extergendo dignoſceretur. Demùm ut roſa ſub imminentem noctem foliis

De Officio Medic.

contractioribus se prodit, talis cernitur illibata virginitas. Compositam autem turpantibus rugis exarat sophisticatio, suffumigiis aquosis, vel fotibus emollientibus brevi cessura.

§. V.

PRÆTER naturam, à malâ conformatione nonnunquam occluduntur genitalia mulierum, undè symptomata moventur, pro clausuræ & partium obturatarum diversitate, varia. Antè pubertatis annos, ut plurimùm, ab hâc causâ nulla exordiuntur incommoda, nisi vulvæ labrorum coadunatio vitium pariat: tunc enim ab ipso ortu, guttatim per exiguum foramen in quâdam pudendi parte, stillat urina, quæ foràs ex urethrâ directò nequit extrudi. Facilis hujusce pravæ dispositionis in naturalem restauratio : scalpello separatis labiis vulvæ glutinatis, urinæ via expeditur; interpositisque linteolis oleo rosaceo imbutis, ne vulva denuò coeat, intrà paucissimos dies utriusque labii vulnusculum consolidabitur. Si vaginæ orificium, membranâ nullo foramine instructâ & menstruis imperviâ, claudatur, varia exorientur accidentia, varios affectus morbosos mentientia. De vaginæ imperforatione in puellâ septemdecim annos natâ commemorat *Franciscus Mauriceau*, quæ uteri prolapsu laborare credebatur: tumor pugni mole major inter femina pendebat, menstruorum sanguine à duobus annis congesto repletus. Historiam refert *Fabric. ab Aquapendente* Medico-Chirurgus illustris, » de virgine nobili quæ ætatis anno » decimo-tertio, ob menstruarum purgationum retentionem, » patiebatur dolores insignes circà lumbos, & in imâ abdominis » parte, qui etiam coxis & articulo coxendicis communica» bantur; undè Medici curabant affectionem, perindè ac si esset » *morbus articularis, dolorque coxendicus;* sensim cœpit corpus » emaciari, ac tabefieri, continuâque ferè febriculâ detineri; » vigiliis insuper, inappetentiâ, tandemque delirio. Tumor » quoque renitens ac dolens in imo abdomine, è regione uteri » obortus est; quæ omnia magis invalescebant quo tempore » menstruæ purgationes magis instarent urgerentque. Tandem » cùm morti jam esset propinqua, accersitus *Fabricius*, pro» priis oculis affectione perspectâ, incidit simplici incisione » membranam, & statim maximâ sanguinis crassissimi, viscosi, » æruginosi, ac fœtidi copiâ effusâ, ab omnibus affectionibus, » quasi miraculo quodam, extemplò fuit liberata. In puellâ Coloniensi quæ singulis mensibus ventris torminibus maximis,

hypothimiâ, vertigine, & nonnunquam paroxyſmis epilepticis per dies aliquot mirum in modum divexabatur, deprehendit *Fabricius Hildanus* orificium vaginæ membranâ denſiſſimâ clauſum. *Obſ.* 60. *cent.* 3.

ATRETIS ſeu imperforatis etiam venter ſic à menſtruorum retentione intumeſcit, ut illibatæ virgines graviditatis inſimulari poſſint. Ex *Joannis Wieri*, Medici, libro de præſtigiis dœmonum ſequentem narrat caſum *Marcus-Aurelius Severinus*. A ſuppreſsâ menſtruali materiâ ob validam orificio vaginæ prætenſam membranam, virginis venter ingentem in tumorem prodibat, cum dolorum cruciatu, quaſi ipſa parturiret. Vocatæ obſtetrices, his quæ fiebant & apparebant animadverſis, ipſam partûs dolores pati affirmabant, etſi conſtanter aſſereret, nunquam ſibi rem cum viro fuiſſe. Extrema patienti ab urinæ retentione, jugibus vigiliis, doloribus, ſuccurrit Chirurgus ſectione membranæ exitum ſanguini denegantis: eâque apertâ ſanguinis concreti, nigri, jamque putreſcentis libræ circiter octo dimânârunt; triduoque poſt, omnis morbi omniſque doloris expers virgo evaſit.

Medicinæ efficacis, lib. 1. part. 2. cap. 46.

IMPERFORATARUM hiſtoriis turgent Obſervatorum ſcripta; tales autem ſolùm dicantur quibus hymen omninò impervius: ſi enim membrana etſi craſſior, foramine exiguo donetur, licèt ex hâc diſpoſitione veneris uſus impediatur, nulla poſſunt eſſe atreſiæ ſeu imperforationis perfectæ incommoda. Vidit pediſſequam *Fabr. ab Aquapend.* quam multi ſcholares fruſtrà deflorare tentaverant, quòd hymenis foramen altius vaginæ vacuo non reſponderet, &, oppoſito corpore ſolido, penis ingreſſus prohiberetur. Refert *Joan.-Bened. Sinibaldus*, *Geneanthrop. lib.* 4. Romæ, dùm ſtudiis operam navaret, in quodam nequitiæ hoſpitio tres proſtitutas fuiſſe ſorores, quarum pulcherrima natu minor, clauſurâ laborabat, adeò ut cùm pellex callida rem nemini amaſiorum detegeret, ignari agoniſtæ qui ad eam ut formâ præſtantiorem inclinabant magis, in venereâ luctâ inſudarent, anhelarent, ac tandem defatigati abirent, libidine aut non expletâ, aut malè & cum verecundiâ. Ab impedito veneris uſu non ſequitur, nullo foramine fuiſſe his in caſibus hymenem pervium, quod non ſatis perſpectum crediderim ab Auctoribus, in ſuis de atretarum imprægnatarum relationibus. Teſtante *Riolano*, Pariſiis anno 1609. mulier imperforata coram Judice maritum accuſabat, quòd nondum ab eo quidquam paſſa fuiſſet; cùm utriuſque partes diligenter inſpicerentur, mulier inventa fuit gravida. Et *Clementinâ* 2. *quæſt.* 15. de conſang. refertur in Franciâ olim imprægnatam fuiſſe quamdam cujus virginitatis clauſtra omnia firma atque illæſa manſerant, adeòque

Anthrop. lib. 2.

imprægnatam esse virginem non desiisse. De juvene femina gravidâ loquitur *Mauricæus*, *Obs.* 583. cujus claustrum virginale, nonnisi parvo foramine ad magnitudinem caulis pennæ apertum erat; per quod foramen dicta femina, sine membri virilis introductione, conceperat.

Ad conceptionis possibilitatem, absque penis in vaginam immissione, ulteriùs probandam, argumento sit faceta quæstionis, à Sacerdote quodam, *Fabricio ab Aquapendente* factæ, historia. Acceperat ille ab adolescentibus, feminâ & mare, quòd cùm ob amorem mutuum simul in locum solitarium convenissent, dùm se osculis & illecebris, ac blanditiis ità stantes se amplexarentur, femina permisit colem maris ad vulvæ orificium vix pertingere; hic verò tentigine flagrans, semen ad vulvæ orificium invitus ejecit, & gravida facta virgo est sine concubitu; quem poterat uterque fateri, si secutus esset; cùm gravidam eam esse constaret: sed ambo asseverârunt penem in vulvam nequaquam penetrasse.

De Operat. Chirurg.

Exempla atretarum, & casus conjugum in Prætoriis Ecclesiasticis & Civilibus, ob hoc cohabitationis impedimentum, matrimonii dissolutionem sive divortia petentium, non raro contingunt. In solvendo matrimonii vinculo ob atresiam Chirurgorum renuntiationibus fidem habent Judices; ad eos igitur de rerum statu circumspectè feramus. Membranam sinum pudoris occludentem, operatione Chirurgicâ, eâdemque simpliciori fuisse reseratam, auspicatissimo successu, innumeris apud Auctores probatur observationibus: unam aut alteram hìc obiter enarrare fas sit. Par conjugum ex plebe rusticanâ se invicem coram Consistorio Episcopali Ratisbonæ, de impotentiâ maritali coarguentes, divortium petebant. Præses Consistorialis mulierem imperforatam cognovit, factâ utriusque conjugis, quam decreverat, inspectione corporali: dein per Chirurgum ex artis lege incisione celebratâ, concordes in conjugio vixerunt, & liberos progenerârunt. Alterum casum, non indicto Auctore, commemorat *Schurrigius*. Cùm aurifaber quidam Parisiis honestam puellam duxisset, sibique in congressu liber aditus ad illam non daretur, de divortio cogitavit. Cùm autem ideò Collegium Medicorum & Chirurgorum convocaretur, inspectis muliebribus, collum matricis, mediante membranâ durâ atque callosâ, exiguis tamen foraminulis ad menses expurgandos perforatâ, clausum repererunt. Hanc membranam Chirurgi sic inciderunt, ut de divortio non ampliùs locutus fuerit maritus.

Joh. Helwig. Obs. 139.

Gynæcolog. p. 163

A timiditatis reprehensione non abest Zacchias, qui in incisione membranæ crassæ & validæ, spasmi, convulsionis, inflammationis & sphaceli periculum recenset. Si tamen callus altior citrà mortis discrimen incidi non posse existimaretur, ab hujus

Quæst. med. legal. lib. 3. tit. 1. quæst. 7. n°. 29.

ſectione abſtinendum. Talem partium pudendarum clauſuram vidit *Benivenius* in muliere, cui lues venerea totam vulvam eroſerat, & incuriâ Medici, quidquid eroſum erat oris invicem junctis obcalluerat; indèque ſola urina, & ea ex parvo quidem foramine reddebatur. Huic *Benivenius* conſuluit, ut incurata potiùs viveret, quàm operationi periculoſiori ſeſe exponeret. A tali conſilio ſtare vetat *Gerardi Blaſii Amſtelodamenſis* obſervatio ſeptima. Mulier ante annum infantem primum pepererat; ab eo tempore latera vaginæ coalita ſunt; quæ coalitio tanta erat, ut ſectione primâ factâ etiam ad digitorum aliquot latitudinem, omnia conjuncta obſervarentur: & inteſtino recto hâc in operatione læſo, nonniſi poſt aliquot dies, quibus vulnus hoc inteſtini conſolidabatur, ſecundam apertionem inſtituere licuit, quâ ad orificium internum introitus concedebatur, & ope eburnei inſtrumenti apertus reſervabatur, adhibitis medicamentis idoneis. Antequam diſſectio prima inſtitueretur, latere dextro ſub foramine urinario exiguum ſe exhibebat orificium, per quod menſtrualis liquor nigricans exſtillabat. Operis conſiliique ſocios meritò nominat Auctor clariſſimus, inter alios, *Henricum Roonhuyſen* & *Rogerium*, *Henrici* filium, Chirurgos inſignes. Timiditatis vitium in operationibus Chirurgiæ ſuſcipiendis vitantes, audacioris non fiant animi. Omnis medicina prudentia ſit.

Lib. de abdit. rerum cauſis.

ALIA imperforationis apparentis ſpecies hìc manet recenſenda, de quâ non ità pridem Pariſiis vidimus exemplum notatu dignum, vernaculè in Academiarum commentariis non tradendum, ob verecundiam de re pudendâ ſervandam. Adoleſcentula in quâ nullum vulvæ & vaginæ veſtigium, per anum purgationes menſtruas patiebatur. Eam vir quidam adamavit; & huic, quâ datâ viâ, ſe commiſit, non tangenda tranſiliens vada. Quod alibi nefanda fuiſſet fœditas, in hoc caſu fuit ſecundùm naturæ intentum. Gravida enim facta, fœtum tempore opportuno enixa eſt, lacerato ani ſphinctere. An uxore ſic diſpoſitâ uti fas ſit, vel non, judicent Theologi morales.